

בעזהש"ת

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו

בסעודת רעוא דרעוין

פרשת ויקהל פקודי - החודש

שנת תש"ע לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תקצ"ז

להשיג אצל
מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.
Brooklyn N.Y. 11211
718.388.1751.#117

דברי תורה

בסעודה שלישית פרישת ויקהל - פקודי (החודש) תשי"ע לפ"ק

ממעשה שמים וארץ, כיון שבשניהם איכא שתי ידיים. ועוד קשה כיון דמעשה נדיקים הוא צית המקדש, הו' ליה למימר גדול המקדש ע"ש. וגם עכס הדבר יש להבין שהקמת המקדש גדולה יותר מכל הצריחה, והוארך לזה שתי ידיים, אתמהא, דזה שייך בצשר ודס, שעל דבר גדול צריך כח חזק יותר, ולא כל הדברים יוכל לעשות ביד אחד, אבל איך יבואר דבר זה נגד הצורה כל העולמים.

ובראה הענין, דהנה הכתוב אומר, ויביאו את המשכן אל משה וגו' (למ-ג). וברשי"י שלא היו יכולין להקימו, ולפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן, הניח לו הקדוש צרוך הוא הקמתו, שלא היה יכול להקימו שום אדם מחמת כוזב הקרשים שאין כח באדם לזקפן, ומשה העמידו, אמר משה לפני הקדוש צרוך הוא איך אפשר הקמתו על ידי אדם, אמר לו עסוק אתה צידך נראה כמקימו והוא

ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד (מ-ז). בגמרא (כתובות ה.) דרש בר קפרא גדולים מעשה נדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, דאילו צמעשה שמים וארץ כתיב (ישעיה מח-יג) אף ידי יסדה ארץ [חדא יד], וימיני טפחה שמים, ואילו צמעשה ידיהם של נדיקים [מקדש] כתיב (שמות טו-יז) מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידך ע"כ. וכתבו התוספות, אף על גב דמסיים קרא וימיני טפחה שמים, ואמרין (מנחות לו:) ליד היינו שמאל, אס כן תרתי כתיב, מכל מקום צחד מעשה ליכא אלא חד, אבל צמעשה נדיקים צחד מעשה כגון צית המקדש, כתיב תרתי ידיים ע"כ.

ורקשה צפירוש הרי"ף, דכיון דבכל מעשה ליכא אלא חד יד, אס כן הו' ליה למימר גדולים מעשה נדיקים ממעשה שמים, וגדולים ממעשה ארץ, ומאי האי דקאמר

ומקדש ה' נתכון על ידי שתי ידיים,
 יד ה' ציחד עם יד משה. [ועיין
 דרשות חתם סופר לז' אדר קכה:].

והנה כל דבר בהמשכן צא להורות
 להאדם דרכי העבודה, איך
 יעשה הוא את עצמו למשכן ה', ועל
 דרך שאמר הכתוב, ועשו לי מקדש
 ושכנתי בתוכם (כה-ה), בתוך כל אחד
 ואחד מישראל. ומסיים שם הכתוב,
 ככל אשר אני מראה אותך את תבנית
 המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו,
 ליקח תבנית המשכן וכליו לדוגמא, איך
 יש לו לעשות עצמו גם כן למקדש
 ה'. וגם מהקמת המשכן על ידי משה
 שאמר לו ה' עסוק אתה צידך, נראה
 כמקימו והוא נזקף וקם מאליו, יש
 צוה רמיזי דחכמתא על עבודת האדם.

והוא צהקדם מה שכתב בתורת
 משה (פ' תצא ק:): לפרש
 הכתוב, כי תצא למלחמה על אויבך
 ונתנו ה' אלקיך צידך (כא-ו). דהנה
 צפרקי דאצות (א-יד) אם אין אני לי
 מי לי, וכשאני לעצמי מה אני, ואם
 לא עכשיו אימתי. הנה אמרו חז"ל
 (קידושין ל:): אלמלא הקב"ה עוזרו לא
 יכול לו, והנה יחשוב אדם כי לא יצא
 למלחמה עם היצר הרע ולכבוש יצרו
 אשר צריך כח וגבורה, כדאמרו (שם
 ד-ה) איזהו גבור וכו', ולא יעשה שום

נזקף וקם מאליו, וזהו שנאמר הוקם
 המשכן, הוקם מאליו (עיין תחומא יא)
 ע"כ. ואם כן הקמת המשכן היא
 בשתי ידיים, משה עסק בידו להקימו,
 והקב"ה עמד לימינו, ונתן גם ידו
 עמו להקימו, והוא נזקף וקם מאליו.
 ואם כן יש שתי ידיים, יד משה ציחד
 עם יד הקב"ה.

ולבאורה למה הוצרך משה לעסוק
 בידו, כיון שסוף כל סוף
 הקב"ה צריך ליתן ידו עמו, והלא יד
 הקב"ה צרא שמים וארץ, ומכל שכן
 שידו יוכל להקים המשכן לבדו, ולמה
 הוצרך לידיו של משה כלל. אך צהיות
 שגדולים וחשובים לפני ה' מעשה
 נדיקים, רצה ה' שהקמת המקדש
 תהיה על ידי הנדיקים, והוא יסייע
 בעדם שיוכלו להקימו. וזהו שאמרו
 גדולים מעשה נדיקים יותר ממעשה
 שמים וארץ, והראיה דצמעשה שמים
 וארץ לא היה אלא יד אחד, ידו של
 הקב"ה, ובהקמת המשכן היה שתי
 ידיים, גם ידי משה עמו, ולמה הוצרכו
 גם לידיו של משה, אלא על כרחך
 שגדולים מעשה נדיקים יותר, ורצה
 הקב"ה בהמשכן שיהיה גם על ידי
 מעשה נדיקים. וזהו מקדש ה' כוננו
 ידך, שתי ידיים, כי גם ידו של משה
 מתואר כידו של הקב"ה, כי היה איש
 האלקים, ושכינה מדברת מתוך גרונו,

אפשר לך זכוחות המוגבלות שלך, יבא ה' ויסייע לך, כהבא לטהר שמסייעין אותם, וה' לא יעזבנו צידו. וזהו עסוק אתה צידך, תעשה מתחלה מה שיש זכח ידך לעשות, ואז יבא כח מן השמים, שהמקדש שלך יהיה נוקף וקם מאליו.

ואמר הכתוב, וירא משה את כל המלאכה, והנה עשו אותה כאשר צוה ה' בן עשו, ויצרך אותם משה (לט-מג). וצ'רש"י, אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה זמנעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אלקינו עלינו וכו' (במדבר יז-ט) ע"כ. ויש לומר על פי מה דאיתא במדרש רבה (בראשית לט-ט), אמר רבי לוי שמי פעמים כתיב לך לך (יז-א, כז-ב), ואין לנו יודעים אי זו חציבה, אם השניה אם הראשונה, ממה דכתיב אל ארץ המוריה הוי השניה חציבה מן הראשונה ע"כ. וכתיב צדק והעיון לפרש, כי כל כמה שיעמול ויטרח האדם למען השלמת עמלו, עדיין לא מילא את תפקיד חייו, כל עוד לא דאג גם לצניו, כי יהיו גם הם יהודים נאמנים וימשיכו את פעלו אחריו. לפיכך, אף כי נסיון זה של אברהם אבינו, לעווב את ארץ מולדתו ובית אביו, היה גדול וקשה מאד, בכל זאת לא בא אלא רק לשם השלמתו העצמית, למען יתרחק מן הסציבה

התפעלות לזה רק יצטח צה' כי יעזרו וילחם מלחמתו הגדולה הלזו. אבל האמת לא כן הוא, כי מי שחושב כן לעולם לא יהיה שונאו נכנע תחתיו, רק שצריך האדם ללחום תמיד ולכבוש יצרו זכחו וצאפשרו זטצעו, והשאר משמים יסייעוהו, וכבר אמרו (שנת קד). הבא לטהר מסייעין לו, ומחלה צריך האדם לצוא לטהר ואחר כך מסייעין אותו. וזהו שאמר הלל אם אין אני לי מי לי, דהיינו אם אין האדם פועל פעולות לעצמו מי הוא אשר יעזרוהו, וכשאני לעצמי, דהיינו לאחר שפעל, מה הוא, רק יצדפו שניהם יחד וכו'. וזהו שהתחלנו צו, כי תלא למלחמה על אויבך, דהיינו מלחמת יצר הרע, כי תלא למלחמה אז ונתנו ה' אלקיך צידך, כי הבא לטהר מסייעין לו מן השמים עכ"ד.

וזה רימו ה' בהקמת המשכן, שאומרים להאדם לעשות עמלו למקדש ה', כסא לקדושה, שישרה שכינה זכוכו, והוא עונה לעומתו שהנסיונות קשות מאד, וההתגברות היצר הוא לאין שיעור, ולא יכול להקים המשכן מחמת כוודו, וכטענת משה להקב"ה, איך אפשר הקמתו על ידי אדם. ועל זה משיב ה', אתה תלא למלחמה תחלה, תעשה מה שצילכתך, ואחרי כלות כחך, מה שאי

לכדו בתכלית השלימות, ולא ידאיג לדורותיו אחריו, כי מה יהיה לה' בעבד יחידי מושלם, וצני ציתו סריס מאחרי ה', אלא תעודת האדם להשלים גם צני ציתו אחריו, וכמו שאמר ה' על אברהם, כי ידעתיו למען אשר יוה את צניו ואת ציתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות נדקה ומשפט (יח-ט). ואם אברהם עומד בנסיון בתכלית השלימות, אבל לא החדיר זאת גם בצניו יצחק, שהוא יעביר זאת אחר כך ליעקב ולצניו, מה לו לה' בעבודת נדיק יחידי אברהם. על כן אמר לו, עמוד נא לי בזה, שיעמוד בנסיון זה שהוא תלוי בו וצניו יחידו, כי לולי זאת, אין ממש בהראשונות, כי מה יש לה' בנדיק יחידי, צלי המשכת דורותיו אחריו.

וְיָבֵן אַחַר שְׂרָאָה מִשֶּׁה שֶׁהָקִימוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְעָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, אֲשֶׁר זֶהוּ לְהוֹרוֹתָם שֶׁגַם הֵם עֲלָמִים יְהִיוּ מִקֹּדֶשׁ לַה', וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם, בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. בִּירֵךְ אֹתָם מִשֶּׁה, שֶׁלֹּא דִי בְּזֶה לְבַד, שֶׁהֵם בְּעֲלָמִים יְהִיוּ קוֹדֶשׁ, אֲלֵא יֵשׁ לְהַמְשִׁיךְ זֹאת גַּם לְצַנִּיָּהֶם אַחֲרֵיהֶם, לְהַעֲלוֹת גַּם אֹתָם לְמַדְרִיגָה זו. וְהִנֵּה חֹז"ל (שַׁבָּת לז:) דְּרָשׁוּ, וְחִבְּלוּ אֶת מַעֲשֵׂה יָדַיךָ (קֶהֱלֵת ה-ה), אֲחִיזָה הֵן מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל אָדָם, הוּא אֹמֵר צַנִּי

הַמוֹשַׁחֲתָת וְיֻכַּל לְהַתְמַכֵּר כּוֹלוֹ לְעִבּוּדֵת הַחֲלָקִים. אֲבָל מֵאִדָּךְ, הַנְּסִיּוֹן הַשֵּׁנִי שֶׁל הַעֲקִידָה, כִּבֵּר מוֹכִיחַ עַל דֹּאגְתוֹ שֶׁל אֲבָרָהָם אֲצִינּוֹ לְשִׁלְמוֹת חֵינוּכוֹ שֶׁל צִנּוֹ, בְּהִיּוֹתוֹ נֶכּוֹן לְהַקְרִיב בְּעַלְמוֹ אֶת צִנּוֹ יְחִידוֹ קֶרְבֵּן לְחֲלָקִים, וּבְהַחְדִּירוֹ בְּלִצְ צִנּוֹ מִדֵּה גְדוּלָה כּוֹז שֶׁל יִרְאַת וְאַהֲבַת הַחֲלָקִים, עַד כִּי יֵלֵךְ בְּשִׁמְחָה אֶל הַעֲקִידָה, מְכַל זֶה אֲנוֹ לְמַדִּים אֶת גְּדוּלוֹ וְשִׁלְמוֹתוֹ הַמְּלֵאָה שֶׁל אֲבָרָהָם אֲצִינּוֹ. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ ה' לֵךְ לָךְ הַשֵּׁנִי, הָאֹמֵר אֲלֵל הֵר הַמּוֹרִיָּה לְגַצִּי הַקְּרִבַת בֵּן לְפָנַי הַשֵּׁם יִתְצַרְךָ, חֲצִיב יוֹתֵר מִן ה' לָךְ הַשֵּׁנִי הַרְאֵשׁוֹן, הָאֹמֵר רַק לְגַצִּי הַשִּׁלְמוֹתוֹ הַעֲלָמִית שֶׁל אֲבָרָהָם אֲצִינּוֹ, שֶׁכֵּן אֵינִי שִׁלְמוֹת מְלֵאָה לְאָדָם אִם אֲצִינּוֹ מִחֲנֵךְ אֶת צַנִּי לְלַכֵּת בְּדַרְכּוֹ ע"כ.

וְזֶהוּ הַעֲנִין שֶׁאֲמָרוּ חֹז"ל (סְנֵהֲדִין פ.ט.) קַח נָא אֶת צִנּוֹ (כז-ב), אֵינִי נָא אֲלֵא לְשׁוֹן בְּקֶשֶׁה וְכו', הַקְּבִ"ה אֲמַר לְאֲבָרָהָם נִיִּסִּיתְךָ בְּכִמְהָ נְסִיּוֹנוֹת וְעַמְדַת בְּכוֹלֵךְ, עֲכָשִׂיו עֲמוּד לִי בְּנִסְיֹון זֶה, שֶׁלֹּא יֵאֲמָרוּ אֵינִי מִמַּשׁ בְּרֵאשׁוֹנִים ע"כ. וְהִיא פְּלִיאָה, שֶׁהַעֲמוּד בְּתַשַּׁע נְסִיּוֹנוֹת, וּמִשְׁלִיךְ עֲלָמוֹ לְכַבֵּשׁן הָאֵשׁ, אִם לֹא יַעֲמוּד בְּנִסְיֹון הַעֲקִידָה, יֵאֲמָרוּ שֶׁאֵינִי מִמַּשׁ בְּרֵאשׁוֹנוֹת, אֲתַמְהֵה.

אָךְ הַכוּוּנָה הוּא, כִּי תַכְלִית עִבּוּדֵת הָאָדָם הוּא לֹא רַק שִׁשְׁלִים עֲלָמוֹ

וּנְרָאָה על פי מה שכתב צמורה משה (שם יג.) לפרש הכתוב הזה, דהנה אנו מקריבים קרבן פסח זכר להריגת הצבורים. וקשה דאם כן לא יהיו מחוייבים צמנות קרבן פסח אלא הצבורים שבישראל לבד, לא כל בני ישראל. ויש לומר כי כל ישראל נקראים צבורים, כמו שכתוב (שמות ד-כג) בני צבורי ישראל, על כן כשניתן רשות למשחית להרוג הצבורים בארץ מצרים היתה סכנה מתוחה על כל ישראל, כי כולם צבורים, אלא שהקצ"ה הציל אותם ופסח על צתי בני ישראל. לכן כשאנו מקריבים פסח להודות לה' על שחס עלינו, הרי כולנו מחוייבים להקריב קרבן זה. וזהו מה שהצנ שואל, מה העבודה זאת לכם, פי' לכולכם, די אס רק הצבורים ישחטו קרבן פסח. ומשיבים לו, זבח פסח הוא על אשר פסח על צתי בני ישראל בנגפו את מצרים ואת צתינו הציל, פי' כל צתינו, כי כולנו צבורים והיה הצלה לכולנו ע"כ.

וְאִם כן מצות קרבן פסח מורה על גודל מעלתינו, איך קירב אותנו אצינו שבשמים יותר מכל גוי הארץ, שאנו נקראים בניו, בני אדם לה' אלקיכם (דברים יד-א), ולא רק בן סתם, בן אחד בין אלפי רבבות, אלא כל אחד מאתנו הוא בנו צבור

וצמותו של אדם ע"ש. ועל כן צירכס משה, יהי רצון שתשרה שכינה צ'מעשה ידיכם, להמשיך קדושת המשכן גם על בנייהם אחריהם, שגם בהם תהא השראת השכינה.

וְהִנֵּה שואלין ודורשין בהלכות החג שלשים יום קודם החג (פסחים ו.) ולכן קרינו היום צפרשת החדש, ענינו של פסח ומצותיה. ולפי פשוטו הוא כדי לידע הלכות החג, שיוכל לקיים מצותיה כראוי. אבל גם לפנימיותו של חג צריכין הכנה, אס רוצים לטעום האור הגדול של ימי הפסח צריכין לזה הכנה דרבה קודם החג, וכל מה שיתעס האדם בענינו של חג, זוכה אחר כך ליכנס צפנימיותה של החג ומצותיה.

הַבְּתוּב אומר, והיה כי יאמרו אליכם צניכם מה העבודה הזאת לכם, ואמרתם זבח פסח הוא לה', אשר פסח על צתי בני ישראל צמנרים, בנגפו את מצרים ואת צתינו הציל, ויקוד העם וישתחוו (שמות יג-ו). וצרש"י ויקוד העם, על צמורת הגאולה וציאת הארץ, וצמורת הצנים שיהיו להם (מכילתא) ע"כ. והיא פליאה, הלא כל הצעלי חיים שבעולם יש להם צנים, ומהו הצמורה של הצנים, אשר עבור זה ויקוד העם וישתחוו.

כן לשמחה מה זו עושה על צורת בניים כאלו. אמנם הענין הוא, כי ה' נזה על כל אב לספר ולהגיד לבניו צליל פסח, יציאת מצרים, כדי למסור לבניו אחריו אמונת חלקי עולם, מה שעיינו ראו אז הנסים והנפלאות, אשר גם המצריים אמרו עליה אצבע חלקים הוא, והוא מורה שיש אלוה בורא עולם, ומנהיגו בהשגחה, ומשדד הטבע כרצונו, והוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. ומבואר בצפ"ק כי צליל פסח יורד אור גדול, לפחות הלצות שיכנסו הדברים בחוך תוכם, ועל כן נזה ה' לספר יציאת מצרים לכל סוגי בניי, עד שגם להבן התם, ושאינו יודע לשאול, יש לספר יציאת מצרים.

וְלִבְאֹרְהָ להבן הרשע לא משיבין כלום, על מה שאומר מה העבודה הזאת לכם, אלא דוחין אותו, ואף אתה הקהה את שיניו, ואומרים לו, לי ולא לו, אילו היה שם לא היה נגאל, אתה אין לך שייכות כלל ליציאת מצרים, ולא היית יוצא בכלל ממצרים, ולכאורה אין צוה סיפור יציאת מצרים כלל לבן הרשע.

וַנְרֵאֶהָ דהענין הוא על פי מה שאמרו חז"ל (עבודה זרה יז.) באלעזר בן דרדיא שלא הניח זונה

כצבול, אשר הזכור הוא החציב ביותר מבין בניי, והוא נוהל מעלת האב ושרתו, והוא הראוי להתצרך יותר משאר בניי, ונוטל פי שנים (עיין רמב"ן בראשית כה-לד), כן כל אחד מאתנו בן חציב לאצונו שצשמים כמו הבן הזכור, שאם לא כן, לא היה מחוייב בעשיית הפסח, ולא היה ניתן רק להצורים. וכאשר שמעו ישראל מנחת הפסח, שכולם מתחייבים בהם, כי כולם הם זכורים, בני זכורי ישראל, ויקוד העם וישתחוו, על צורת בניי, שנחודע להם צוה אשר המה בני זכורי ישראל.

וְלִבְן עבודת חג הפסח היא עבודה של אהבה כידוע, ומכוון נגד אצרהם אצונו (טור א"ח סימן תיז), אצרהם אהבי (ישעיה מא-ח), והיינו כי בטבע הצריחה הוא, שכל בן מרגיש אהבה לאצו, ובכל פסח מתעורר בהכלל ישראל ההרגשה של בני זכורי ישראל, שצא לידי גילוי במנחת הקרבן פסח וכ"ל, ולכן מרגישין אז ציטר שאת ויתר עז האהבה המוסתרת בלב כל ישראל לאצו שצשמים.

אֲמוֹנִים יש לומר צוה עוד, ובהקדם קושיית המפרשים, הלא הצעל הגדה מייחס שאלה זו של מה העבודה הזאת לכם, לבן הרשע, ואם

ויבא מתשובה זו לשאל באתת על העבודה בפועל, לשאל על מנת לעשות, לידע מה מוטל עליו לקיים. וכאשר הבין רשע שאל מה העבודה הזאת לכם, ותאמר לו כי לפי מצבו לא היה זוכה להגאל, אז דיבור זה יעוררו, ויבא לידי ואמרתם זבח פסח הוא לה' וגו'.

והגב בראת לדיקים בראת רשעים (סוטה כג.), ואברהם אבינו היה לו בן ישמעאל, ויחזק אבינו היה לו בן עשו, ומי יוכל לידע איך יתגדלו דורותיו, אם לא יהיה לו בנין דלא מעלי. אך כאשר שמעו ממשנה, איך שצבל שנה ושנה צבוא ליל הפסח יהיה כח להאב לעורר לב בניו, וגם לבן הרשע יכנסו הדברים לתוך לבו, אז ויקוד העם וישתחוו על צורת הבנים, שגם בן הרשע יוכל להחזירו למוטב ללכת בצורת ה' ודרכיה.

אמנם כדי שיוכל האב להיות צמדריגה זו צליל פסח, צריכין לזה הכנה, להתאזר מתחלה הוא בעצמו בעבודת קונו, שיוכל להיות טופח על מנת להטפוח, ולהיות הדברים יוצאים מן הלב, כדי שיוכלו להיות נכנסים אל הלב. וזאת היא עבודת הימים הללו קודם כניסת החג, להכין את לבו ונפשו, ואז

אחת בעולם וכו', ואמרה לו, כשם שהפיתה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דרדיא אין מקבלין אותו בתשובה. וכאשר שמע זאת, הלך וישב בין הרים וגבעות וכו', אמר אין הדבר תלוי אלא בי, הניח ראשו בין צרכיו וגעה בצכיה עד שיצתה נשמתו, יצתה בת קול ואמרה רבי אלעזר בן דרדיא מזומן לחיי העולם הבא ע"כ. הרי לנו כי גם הרשע החוטא, מכל מקום תוך תוכו יש נקודה פנימית שלא נפגם, והוא מתנחם בזה שעוד יבא יום שיחזור בתשובה ויתקן הכל. אבל כאשר שומע שיהיה גדחה לגמרי צלי פתח לחזור בתשובה, בזה לא יוכל כבר להשלים, ועוזב את הכל וגעה בצכיה, כי על זה לא יוכל לוותר.

ובבזו כן, קדושת ליל פסח נורא מאד, עד שכאשר הדיבורים שמדבר כל השנה לא עושים כבר רושם, מכל מקום צליל פסח, דיבור אמיתי מקירות האב לבנו, יכנס בו כארס, ולא יתן לו מנוחה. וכאשר ישמע כי בגודל רשעתו הוא גדחה מהכלל ישראל, עד שאילו היה שם לא היה נגאל, כי היה נשאר משוקע בטומאת מזרים בצירא עמיקתא, לא יוכל הבן הרשע לעבור על זה בשלוה ולהיות רגוע, הדיבורים הללו לא יתנו לו מנוחה, ויתעורר לקום מתרדמתו,

יאיר עליו הלילה ההוא, לילה כיום להחדיר זאת גם בלב בניו, ויעשו פרי
יאיר, באהבת ה' בכל נפש, עד שיוכל לטובה.

על הטוב יזכר
ידידינו החשובים שהשמחה במעונם
שנדבו להוצאת קונטרס הזה

* * *

הרה"ג ר' יוסף זילבער שליט"א
דומ"ץ התאחדות אברכים במאנסי
לרגל אירוסיו בתו תחי'
עב"ג בן הרב ר' חיים שלמה קרויס שליט"א

* * *

הרה"ג ר' לייביש גאלדבערגער שליט"א
מנהל רוחני בת"ת בב"פ
לרגל הולדת תאומות למזל טוב

* * *

הר"ר זלמן דוב קליין נ"ו
לרגל נישואי בנו החתן צבי נ"ו
עב"ג בת הר"ר חיים שמעון פרייזלער נ"ו

* * *

הר"ר יקותיאל יהודה פריינד נ"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב

* * *

הר"ר יעקב יוסף ווינקלער נ"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב